

## **Lietuvių kalbos ir literatūros vertinimas**

**1. Vertinimo tikslas** – padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei, pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą; nustatyti mokytojo darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

### **2. Vertinimo uždaviniai:**

- siekti, kad mokiniai dirbtų per pamokas tolygiai ir sistemingai;
- padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įvertinti savo pasiekimų lygmenį;
- diferencijuoti ir individualizuoti darbą;
- suteikti tėvams (globėjams) informaciją apie vaiko mokymąsi;
- planuoti ugdymo turinį ir procesą.

### **3. Vertinimo planavimas:**

3.1. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu, remiantis Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis ir Dieveniškių Adomo Mickevičiaus gimnazijos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu.

3.2. Sudarant teminius planus numatomas preliminarus vertinamų darbų skaičius.

## DIKTANTO VERTINIMAS

### PAŽYMYS IR KLADŲ SKAIČIUS

| Pažymys | Rišlaus / sakinių diktanto klaidų skaičius |               |               | Žodžių diktanto klaidų skaičius |
|---------|--------------------------------------------|---------------|---------------|---------------------------------|
|         | Rašybos                                    | Skyrybos      | Bendras       |                                 |
| 10      | 1                                          | 1             | 1             | 1                               |
| 9       | 1                                          | 2             | 2             | 2                               |
| 8       | 2                                          | 3             | 4             | 3                               |
| 7       | 4                                          | 5             | 6             | 4                               |
| 6       | 5                                          | 6             | 8             | 5                               |
| 5       | 6                                          | 7-8           | 11            | 6                               |
| 4       | 7-8                                        | 9-10          | 14            | 7-8                             |
| 3       | 9-10                                       | 11-12         | 16            | 9-10                            |
| 2       | 11-12                                      | 13-15         | 19            | 11-12                           |
| 1       | 13 ir daugiau                              | 16 ir daugiau | 20 ir daugiau | 13 ir daugiau                   |

### DIKTANTO ŽODŽIŲ SKAIČIUS

| Klasė | Rišlaus/sakinių diktanto | Žodžių diktanto |
|-------|--------------------------|-----------------|
| 5     | 90-100                   | 20-25           |
| 6     | 110-120                  | 25-30           |

## ATPASAKOJIMO VERTINIMAS

| <b>Kriterijai</b><br><br><b>Taškai</b> | <b>Turinio atskleidimas: esmės ir įvykių tarpusavio ryšių supratimas</b>                                                                               | <b>Teksto prasmės suvokimas: pagrindinės minties, vertybinių autoriaus nuostatų ir perkeltinių prasmių supratimas</b>                                                                       | <b>Teksto struktūra, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė</b>                                                                              | <b>Raštingumas</b>                                |
|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| 5                                      | Atrinkti esminiai dalykai. Suprastos ir puikiai atskleistos veiksmo aplinkybės, veikėjų charakterio savybės, motyvai ir poelgiai, nulėmę veiksmo eigą. | Puikiai suprastos ir išryškintos autoriaus ir veikėjų vertybės nuostatos. Puikiai paaiškintos ne tik tiesiogiai pasakytos prasmės, bet ir nutylėti ar prieštaringi dalykai.                 | Tekstas prasmingai suskirstytas pastraipomis; kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai ir pagal situaciją; žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi. | Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.              |
| 4                                      | Atrinkti esminiai dalykai. Iš esmės suprastos pagrindinės aplinkybės ir veikėjų motyvai bei poelgiai, kurie nulėmę veiksmo eigą.                       | Iš esmės suprastos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos ir išryškintos atpasakojant. Paaiškintos ne tik tiesiogiai pasakytos prasmės, bet ir nutylėti ar prieštaringi dalykai.         | Tekstas tinkamai suskirstytas pastraipomis; kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.                                  | Rašoma taisyklinga kalba, 1–2 klaidos.            |
| 3                                      | Ne visai suprastos aplinkybės ar veikėjų motyvai ir poelgiai, kurie nulėmę veiksmo eigą.                                                               | Tik iš dalies suprastos ar ne visai išryškintos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos. Stengiamasi paaiškinti ne tik tiesiogines, bet ir perkeltines ar tiesiogiai nepasakytas prasmes. | Tekstas ne visai tinkamai suskirstytas pastraipomis; pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.     | Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 3–5 klaidos. |
| 2                                      | Tik dalis aplinkybių ar veikėjų motyvų ir poelgių suprasta, todėl veiksmo priežastys ne visai paaiškintos.                                             | Bandomos aiškinti autoriaus ir veikėjų nuostatos. Paaiškintos tik tiesiogiai pasakytos prasmės, atpasakotos neesminės detalės,                                                              | Daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažnai nejaučiamos pastraipos ar sakinio ribos. Didelė dalis sakinių elementarios struktūros;                                  | Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 6–8 klaidos. |

|   |                                                                                      |                                                                                                     |                                                                                                                                                                         |                                                              |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
|   |                                                                                      | trūksta paaiškinimų, kurie atskleistų teksto supratimą.                                             | žodynas elementarus /žodžiai dažnai vartojami netinkama reikšme                                                                                                         |                                                              |
| 1 | Bandoma suprasti, kas vyksta tekste, bet pasakojant klystama.                        | Apie vertybinius dalykus tik užsimenama. Esmė nesuprasta, nukrypta į neesminių dalykų paaiškinimus. | Tekstas nenuoseklus, nerišlus, neskaidoma pastraipomis / skaidoma nemotyvuotai. Sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme | Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos (9–12) klaidų.       |
| 0 | Tekstas visiškai nesuprastas, rašoma apie dalykus, kurių nebuvo atpasakojimo tekste. | Autoriaus idėjos, vertybinės nuostatos visiškai nesuprastos.                                        | Tekstas nerišlus, neaiškus. Sakiniai neaiškos struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.                                                        | Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos (13 ir daugiau) klaidų. |

### ATPASAKOJAMO TEKSTO ŽODŽIŲ SKAIČIUS

| Klasė | Žodžių skaičius |
|-------|-----------------|
| 5-6   | 150-200         |

### ATPASAKOJIMO VERTINIMAS PAŽYMIU

| Taškai | Pažymys |
|--------|---------|
| 20-19  | 10      |
| 18-17  | 9       |
| 16-15  | 8       |
| 14-13  | 7       |
| 12-11  | 6       |
| 10-9   | 5       |
| 8-7    | 4       |

**KALBĖJIMO VERTINIMAS****KALBĖJIMO VERTINIMO KRITERIJAI**

| <b>Kriterijai</b>                                                                | <b>Taškai</b> | <b>Aprašas</b>                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Temos (užduoties, klausimo) atskleidimas ir kalbėjimo tikslo suvokimas           | 5             | Tema puikiai atskleista. Aiškiai suformuluota pagrindinė mintis (pagrįsta išvada) ir iš jos kylantys (į ją vedantys) svarbiausi teiginiai, atskleidžiama mokinio pozicija. Tinkamai parinkti argumentai (pasakojimai, pavyzdžiai, analogijos, pateikiama iliustracinė medžiaga ir pan.). |
|                                                                                  | 4             | Tema atskleista. Suformuluota pagrindinė mintis (pagrįsta išvada) ir iš jos kylantys (į ją vedantys) svarbiausi teiginiai, mokinio pozicija aiški. Tinkamai parinkti argumentai (pasakojimai, pavyzdžiai, analogijos, pateikiama iliustracinė medžiaga ir pan.).                         |
|                                                                                  | 3             | Tema atskleista. Pagrindinę mintį galima suprasti iš ją pagrindžiančių teiginių, argumentuojama, suformuluojamos išvados.                                                                                                                                                                |
|                                                                                  | 2             | Kartais nukrypstama nuo temos, dalis argumentų netinkami arba jų trūksta, išvados neaiškios.                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                  | 1             | Nukrypstama nuo temos, teiginiai nepagrįsti, tuščiažodžiaujama.                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                  | 0             | Kalbama ne į temą.                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Kalbėjimo struktūra, aiškumas, sklandumas, rišlumas, sakinių ir žodyno įvairovė. | 5             | Kalbama sakytine kalba, įtaigiai, logiškai, nuosekliai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 1–2 trūkumai).                                                                                                                                    |
|                                                                                  | 4             | Kalbama aiškiai, sklandžiai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 3–4 trūkumai).                                                                                                                                                               |
|                                                                                  | 3             | Kalbama pakankamai sklandžiai, rišliai, pasitaiko minties šuolių. Žodynas ir sakinių struktūra tinkama (gali būti 5–6 trūkumai).                                                                                                                                                         |
|                                                                                  | 2             | Kalbama nepakankamai rišliai, sakiniai vienodos struktūros, trūksta žodžių. Raiškos trūkumai netrukdo suprasti sakomo teksto.                                                                                                                                                            |
|                                                                                  | 1             | Kalbama nesklandžiai, vartojama nemotyvuotų įterpinių, daroma daug pauzių. Raiškos trūkumai trukdo suprasti sakomą tekstą.                                                                                                                                                               |
|                                                                                  | 0             | Kalbama labai trumpai, nesklandžiai, nerišliai. Beveik nesugebama sieti sakinių, dažnos nepagrįstos pauzės. Sunku suprasti sakomą tekstą.                                                                                                                                                |

|                                                                                   |   |                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tarties, kirčiavimo, intonacijos, gramatikos ir žodyno taisyklingumas, tinkamumas | 5 | Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas atitinka bendrinės kalbos normas (gali būti 1–2 trūkumai). Kalbama tinkama intonacija.     |
|                                                                                   | 4 | Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas atitinka bendrinės kalbos normas (gali būti 3–4 trūkumai). Kalbama tinkama intonacija      |
|                                                                                   | 3 | Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas vartojami pakankamai taisyklingai (5–6 trūkumai).                                          |
|                                                                                   | 2 | Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas dažnai vartojami netinkamai, netaisyklingai, bet daromos klaidos netrukdo suprasti teksto. |
|                                                                                   | 1 | Daroma daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų. Tai trukdo suprasti tekstą.                                            |
|                                                                                   | 0 | Daroma labai daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų. Tekstas beveik nesuprantamas.                                    |

### KALBĖJIMO VERTINIMAS PAŽYMIU

| Surinkti taškai | Pažymys |
|-----------------|---------|
| 15              | 10      |
| 14              | 9       |
| 13-12           | 8       |
| 11-10           | 7       |
| 9-8             | 6       |
| 7-6             | 5       |
| 5-4             | 4       |
| 3               | 3       |
| 2               | 2       |
| 1               | 1       |

## **RAŠINIO VERTINIMAS**

### **RAŠINIO VERTINIMO KRITERIJAI**

| <b>Kriterijai<br/>Taškai</b> | <b>Temos suvokimas ir plėtojimas, teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas.</b>                                                                                            | <b>Struktūra ir nuoseklumas, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė.</b>                                                                                                                                 | <b>Raštingumas: žodynas, gramatika, rašyba, skyryba</b> |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| <b>5</b>                     | Tema puikiai suprasta, tinkamai pasirinkti aspektai. Argumentai parinkti taikliai.                                                                                           | Yra visos trys struktūrinės dalys, skaidymas pastraipomis itin tikslingas; mintys plėtojamos nuosekliai ir kryptingai. Kalba stilinga, sakiniai įvairūs, žodžiai parenkami tiksliai, pagal situaciją.                     | Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.                    |
| <b>4</b>                     | Tema suprasta, pasirinkti tinkami aspektai. Argumentų pakanka.                                                                                                               | Yra visos trys struktūrinės dalys, pastraipomis skaidoma prasmingai; mintys plėtojamos nuosekliai. Kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai; sakinių struktūra įvairi.                                              | Rašoma taisyklinga kalba, 1–3 klaidos.                  |
| <b>3</b>                     | Tema suprasta, aspektai pasirinkti tinkamai, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo. Didžioji dalis argumentų tinkami, kartais atsitiktiniai.                    | Yra visos trys struktūrinės dalys, tekstas ne visada prasmingai suskaidytas pastraipomis; gali pasitaikyti pasikartojimų / nenuoseklumo. Kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme. | Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, yra 4–6 klaidos.   |
| <b>2</b>                     | Tema suprasta paviršutiniškai / iš dalies; pasirinkti aspektai ne visi išplėtoti / prieštarauja vienas kitam; dažnai tuščiažodžiaujama. Argumentai formalūs, paviršutiniški. | Rašinio struktūra turi trūkumų, ne visada jaučiamos pastraipų ribos; gali būti kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme. | Rašoma ne visai taisyklinga kalba, yra 7–10 klaidų.     |

|          |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                     |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| <b>1</b> | Tema supраста tik iš dalies; pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temos / negebama jų išskirti; dažnai tuščiažodžiaujama. Bandoma argumentuoti. | Yra ne visos struktūrinės dalys, nejaučiamos pastraipų ribos; kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Yra daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažniausiai nejaučiamos sakinio ribos / sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme. | Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (11–16 klaidų).      |
| <b>0</b> | Tema nesupраста arba rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema. Neargumentuojama arba tuščiažodžiaujama.                                           | Struktūra pabira; nejaučiamos pastraipų ribos; nuolat kartojama tas pats. Kalba neaiški, nerišli; sakiniai neaiškos struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.                                                                               | Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (17 ir daugiau klaidų). |

### RAŠINIO ŽODŽIŲ SKAIČIUS

| Klasė | Žodžių skaičius |
|-------|-----------------|
| 5-6   | 150-200         |

### RAŠINIO VERTINIMAS PAŽYMIU

| Taškai | Pažymys |
|--------|---------|
| 15-14  | 10      |
| 13-12  | 9       |
| 11     | 8       |
| 10     | 7       |
| 9-8    | 6       |
| 7-6    | 5       |
| 5-4    | 4       |
| 3-2    | 3       |
| 1      | 2       |
| 0      | 1       |

**KAUPLIAMASIS PAŽYMYS (pliusų, minusų sistema).**



**Kaupiamojo vertinimo kriterijai:**

1. Savarankiškas darbas.
2. Apklausa.
3. Aktyvus darbas pamokoje.

Surinkus penkis ženklus, jie konvertuojami į pažymį. Už penkis minusus rašomas dvejetas, už penkis plusus – dešimt.

**TEKSTO SUVOKIMO TESTAS, KONTROLINIS DARBAS, TESTAS.**

*Rašydama pažymį už darbą, kurio užduotys vertinamos taškais, vadovaujuosi šia lentele.*

| Lygis        | Teisingų atsakymų apimtis procentais | Pažymys |
|--------------|--------------------------------------|---------|
| Aukštesnysis | 91-100                               | 10      |
|              | 80-90                                | 9       |
| Pagrindinis  | 70-79                                | 8       |
|              | 60-69                                | 7       |
|              | 50-59                                | 6       |
| Patenkinamas | 40-49                                | 5       |
|              | 30-39                                | 4       |
| Slenkstinis  | 20-29                                | 3       |
|              | 6-19                                 | 2       |
|              | 0-5                                  | 1       |